

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

EDIH

European
Digital Innovation
Hubs Network

Adathasznosítás és jog – akadály vagy segítség?

dr. Kollár Gergő LL.M.

**Egyetemi Tudományos Segédmunkatárs (PTE ÁJK Technológiai jogi
és Energiajogi Tanszék)**

Adatvédelmi tanácsadó, IBIR vezető auditor (Precursor Kft.)

Ügyvezető (NIDHAS Adatközvetítő Kft.)

Tartalom

Az adat és a jog kapcsolata: az adatok védelmének és hasznosításának elméleti folyamata és jogi keretei

Védelem és hasznosítás a gyakorlatban: az egészségügyi adatok

A PTE vonatkozó EDIH szolgáltatásainak rövid bemutatása

Az adat és a jog kapcsolata: az adatok védelmének és hasznosításának elméleti folyamata és jogi keretei

DATA-EDIH
EUROPEAN DIGITAL INNOVATION HUB

Az európai adatjog keretei

A védelem joga

- EJEE, EUMSZ, Alapjogi Charta, GDPR, Alaptörvény, Info.tv.

A hasznosítás joga

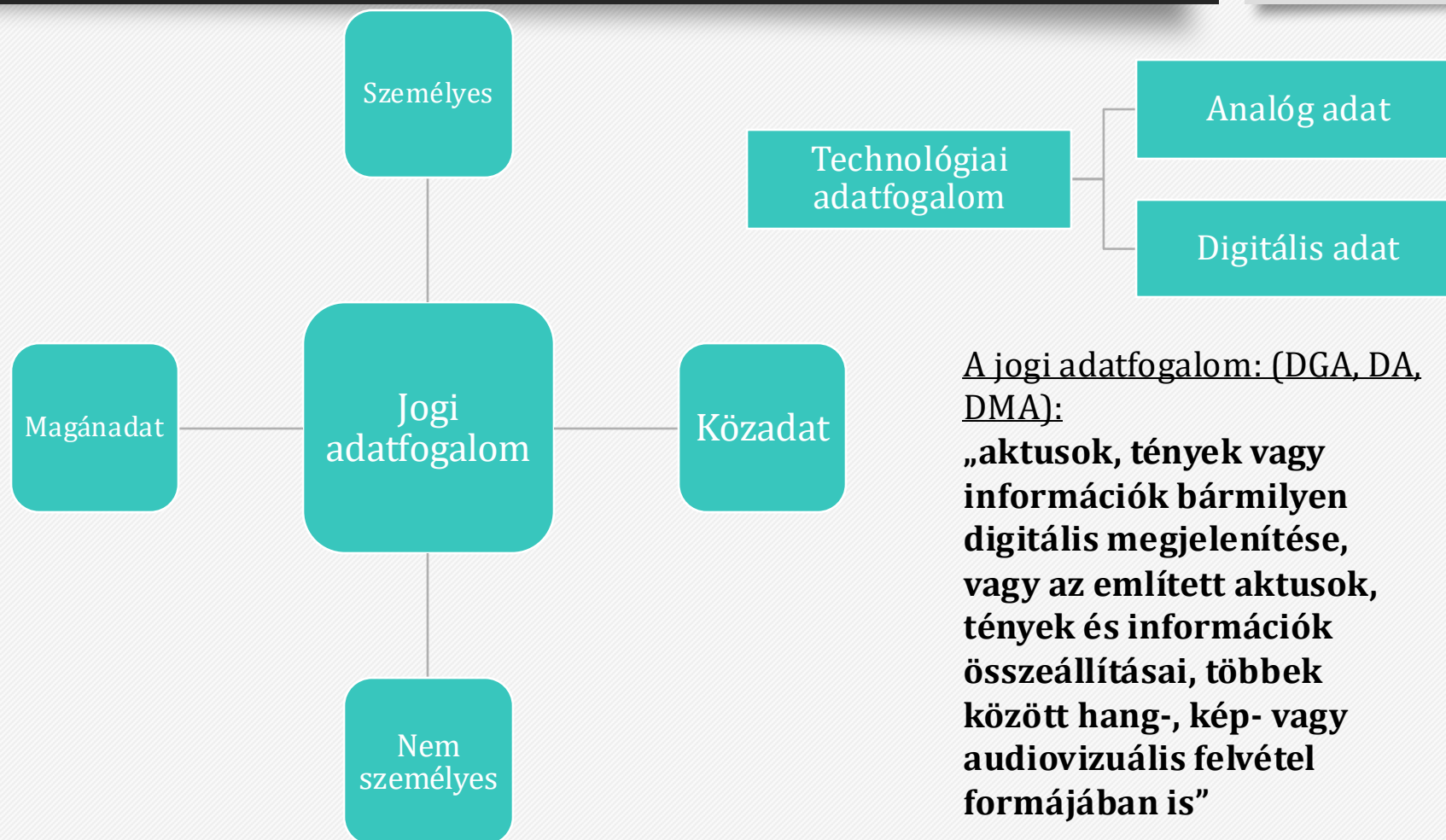
- DGA, DA, 2018/1807/EU rendelete, 2023. évi CI. törvény

A felhasználás joga

- Ágazati jogok (pl. Ptk., Btk., Mt., Számv. tv., Eüak., Gyvt., Szocvtv., Art.)

Az adatfogalom típusok

Az absztrakt adatfogalom:
**az adatok a világ
tényszerűségeit
önállóan reprezentáló,
de rendszert alkotó
szimbólumai,** amelyek
egyfelől a *kognitív
képességek alapját*
képezik, másfelől
közvetítő közeget alkotnak
a külvilág és az elme belső
folyamatai között.

A jogi adatfogalom: (DGA, DA, DMA):
„aktusok, tények vagy információk bármilyen digitális megjelenítése, vagy az említett aktusok, tények és információk összeállításai, többek között hang-, kép- vagy audiovizuális felvétel formájában is”

Az adat hasznosítása

Primer adatkezelési folyamat: az adatokon főfolyamatként végzett műveletek összessége

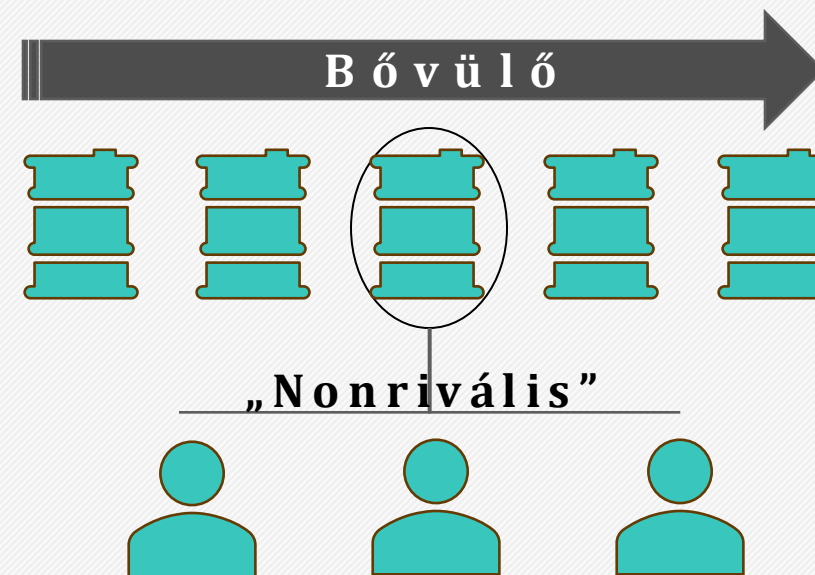
Szekunder adatkezelési folyamat: az adatokon az eredeti adatkezelési céltól eltérő új (másodlagos) cél érdekében végzett műveletek összessége

Adat újrahasznosítás: új, de az eredetivel összeegyeztethető célra történő hasznosítás

Adat újra-értelmezés (rekontextualizáció): új, az eredeti adatkezelési környezethez nem kapcsolódó célú hasznosítás

Az adat = erőforrás

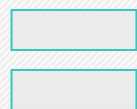
1. Nem csak megújuló, hanem **bővülő**
2. Egyedülálló un. „**nonrivális**” erőforrás

Adatalapú működés

Technológiai fejlődés

Adathasznosítási igény

A védelem alapelvei (GDPR 5. cikk)

1. „Jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság”
2. „Célhoz kötöttség”
3. „Adattakarékosság”
4. „Pontosság”
5. „Korlátozott tárolhatóság”
6. „Integritás és bizalmas jelleg”
7. „Elszámoltathatóság”

Alapelv

**Jogszerű, tisztességes
folyamat, jól meghatározott
cél**

**A lehető legkevesebb,
pontos és naprakész adattal**

**Biztonságos és védett
helyen, a lehető legrövidebb
ideig**

Ellenőrző kérdés

Mit? Miért?

Mivel?

Hogyan és meddig?

Tudom ezt bizonyítani?

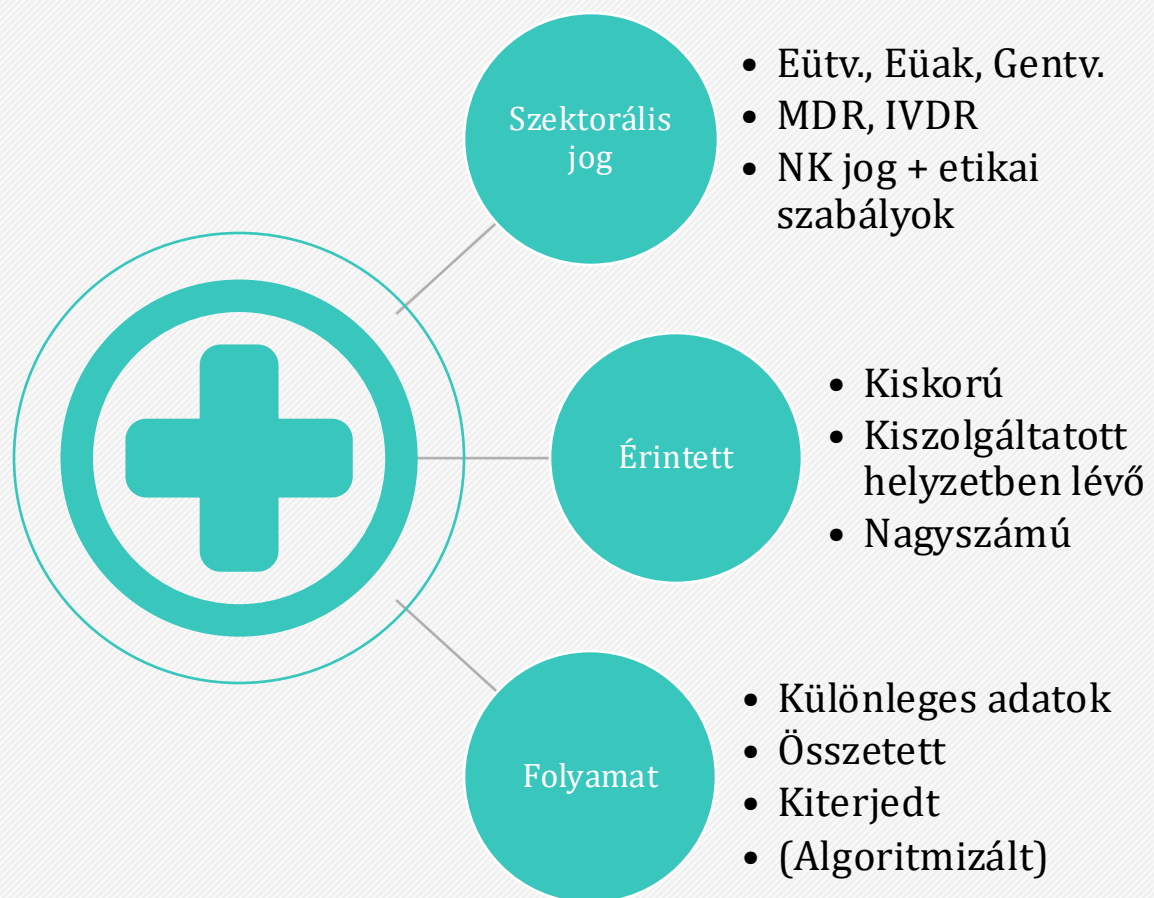
Védelem és hasznosítás a gyakorlatban: az egészségügyi adatok

DATA-EDIH
EUROPEAN DIGITAL INNOVATION HUB

EÜ adatkezelési környezet

Primer adatkezelés folyamat

- Felvételi dokumentáció, adatlap, előzmények
- Beutalók, biológia minta és felvételek, szenzoros és metaadatok
- Leletek, receptek, prediktív és személyreszabott gyógyászati adatok, utánkövetés és kontroll

Szekunder adatkezelési folyamat

- Aggregált adatbázis elemzés és következtetések, szerepeltetés feltanító adatbázisban, esettanulmány készítése, biológiai minta vizsgálata

Adathasznosítás EÜ adatkezelések esetén

Mindig személyes adatok, sok esetben különleges adatok

- **FONTOS:** az anonimizálás, mint folyamat adatkezelésnek minősül, de ezt követően az adatok már nem személyes adatok (GDPR nem alkalmazandó)

Prospektív adatgyűjtés: az adatgyűjtés célja eleve tudományos kutatás (primer folyamat)

- Nem kizárt két primer (kutatási és gyógyászati célú) folyamat párhuzamos haladása

Retrospektív adatgyűjtés: meglévő adatok kutatási célú hasznosítása (szekunder folyamat)

- A tudományos kutatási cél ex lege (GDPR 89. cikk) összeegyeztethető az eredeti gyűjtés céljával (adat újrahasznosítás)

Alapelveknek megfelelő adatkezelés EÜ adatok esetén

Az adatok kezelésére vonatkozó előírások szerepe az alapvető emberi jog védelmének garantálása, nem az ágazati jog, vagy szakmai gyakorlatok átalakítása, akadályozása.

Figyelembe veendő szempontok az alapelveknek megfelelő működéshez:

- **Szükségesség és arányosság:** az adatkezelésnek az elérni kívánt céllal arányban kell állnia, miközben arányos beavatkozást kell megvalósítania az érintett magánszférájába → *új, hatékonyabb gyógyszer ≠ új, hatékonyabb gyógyszerfejlesztési módszer*
- **Kockázatarányos szemlélet:** a védelmi szintet az érintettre jelentett kockázatokra tekintettel kell meghatározni → nátha ≠ meddőség
- **„Compliance” feltételek teljesülése:** a főfolyamat megfelelősége meghatározza az adatkezelés megfelelőségét. Nem megfelelő főfolyamat nem megfelelő adatkezelést fog eredményezni

Nem létezik „kötelezően választandó” jogalap

Következtetés: akadály vagy segítség?

Az adatokra vonatkozó joganyag feladata a keretek kijelölése, a területek közötti szabályozott átjárhatóság megteremtése, a folyamatok irányainak meghatározása. **Másszóval: a jogbiztonság megteremtése.**

Jogszerűségi feltételek a szabályok kijelölésével egyes esetekben akadályt állítanak, de nélkülük az előrehaladás veszélyesebb, a résztvevők jogérvényesítési lehetőségei korlátozottak.

Ha e felől kétségeink lennének képzeljük milyen lehet közlekedni egy KRESZ nélküli világban.

Az ADAT-EDIH projekt

- Gazdasági társaságoknak, valamint a civil és közszféra szervezeteinek egyaránt
- A projekt keretében az adatokhoz, adatkezeléshez kapcsolódó különböző szolgáltatások érhetőek el.
- A szolgáltatások a „de minimis” támogatási keret terhére térítésmentesen vehető igénybe.
  - A szolgáltatások térítésmentességével kapcsolatban részletes információk elérhetőek:
<https://adatedih.hu/de-minimis/>
- További információk a Data-EDIH projektről és az elérhető valamennyi képzésről, szolgáltatásról:
<https://adatedih.hu/>

Pécsi Tudományegyetem: ADAT-EDIH szolgáltatások

- **Képzések/workshopok**
  - Közadat-újrahasznosítás
  - Adatvagyon-hasznosítás és anonimizálás
  - Szerzői jogi és iparjogvédelem
- **Tanácsadás**
  - Korai fázisú jogkérdés azonosítás adatvédelem, közadatok és adatalapú orvostechikai eszközök vonatkozásában
  - Adatvédelmi hatásvizsgálat előkészítése
  - Adatalapú egészségügyi technológiák és egészségügyi adatbázisok
  - Szerzői jogi és iparjogvédelmi tanácsadás

Köszönöm a
figyelmet.

dr. Kollár Gergő
kollar.gergo@ajk.pte.hu

Kérjük, értékelje az eseményt!